

:—: Koers :—:

TWEEMAANDELIKSE TYDSKRIF

DEEL XXI.

FEBRUARIE 1954.

No. 4.

ORIËTERING.

Christendom en Medisyne.

Voor my lê **Geloof en Wetenskap**¹, 51ste Jaargang, Aflevering 2, Maart 1953. Hierdie uitgawe van die tydskrif dra die volgende onderhoofde op sy voorblad:

Christian Physicians
Médecins Chrétiens
Christliche Aerzte

Faith and Science
Foi et Science
Glaube und Wissenschaft

Volgens **dr. R. Eeg-Olofsson** (Sweden) en **dr. J. Ten Kate** (Holland) was die **Nederlandse Vereniging van Christelike Artse** van plan om 'n in-

¹ **Geloof en Wetenskap**, orgaan van die **Christelike Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland** verskyn ses maal per jaar met f 5.- per jaar intekening by die buro van die vereniging, De Laïressestraat 174, Amsterdam-Zuid, Nederland. Christelike medici en natuurwetenskaplikes in ons land behoort eintlik op hierdie tydskrif ingeteken te wees.—Hoofred.

ternasionale kongres van Christelike artse te organiseer, maar omdat dit geblyk het dat die tyd daarvoor nog nie ryp was nie, is ooreengekom om hierdie nommer van **Geloof en Wetenskap** 'n internasionale nommer te maak en dit te laat berig oor aktiwiteite van Christelike artse in verskillende lande. Hierdie uitgawe² verskyn in drie tale, Engels, Frans en Duits en elke bydrae verskyn in die ander twee tale hetsy as vertaling of as opsomming. Aanhalings deur my hieronder gegee is vry bewoorde weergawes.

Dr. Paul Tournier (Genève) beantwoord die vraag waarom dit eintlik gaan; en dan antwoord hy o.a.: „Dit gaan om God deur Wie ons geroep is, om ons pasiënte wat Hy aan ons stuur en om onself wat Hy gekies het . . . Die mediese wetenskap en praktyk het met God en Sy soewereine mag gebreek en aan die sekularisasie van die wêreld deelgeneem. Vir iemand wat as dokter wil praktiseer word slegs suiwer natuurwetenskaplike studies nodig geag met die gevolg dat die sedelike peil van die mediese professie beslis gedaal het, dat die spesialisasie te ver deurgevoer word en dat die geneeskuns verstoflik en verontmenslik is. Dit ontstel selfs hulle wat nie belyers van die Christelike geloof is nie. Vir ons is daar vir hierdie toestand van sake net een antwoord: Geloof . . . Ons pasiënte moet as mense en nie as diere of stoflike wesens behandel word nie en ons sorg vir hulle kan en mag nie net tegniese en natuurwetenskaplik wees nie. Ons moet 'n nuwe idee van mediese wetenskap en praktyk vorm wat sowel deur die Heilige Skrif as deur die empiriese wetenskap verlig is. Ons moet ons taak as dokters as 'n roeping opvat. Vir die tegniese deel van ons arbeid mag wetenskaplike kennis voldoende wees, maar ons is geroepe om ons

² Die inhoud van hierdie nommer van **Geloof en Wetenskap** bestaan uit 'n Inleiding (**Dr. Eeg-Olofsson** en **dr. J. ten Kate**), die vraag waarom dit gaan (**dr. Paul Tournier**), **prof. dr. R. Siebeck** (Heidelberg) se artikel oor: „Bestaan daar 'n Christelike Mediese Wetenskap?“ en dan 'n reeks oor die ontstaan, geskiedenis en aktiwiteite van Christelike mediese verenigings in verskillende lande; in Nederland (**dr. W. T. P. Nijenhuis**), in Indië, Pakistan, Burma en Ceylon (**dr. E. W. Wilder**, Nagpur), in Finland (**dr. Helmi Heikinheimo**), in Switserland (**Helene Roesli**, Zürich), in Noorweë (**dr. Gordon Johnson**, Oslo), in Griekeland (**dr. D. E. Charocpos**, Athene), in Swede (**dr. Carl Löwenhjelm**, Upsala), in die V.S.A. (**Christian Medical Society**), in Frankryk, (**dr. Philippe Kressman**, Bordeaux), in Groot Brittanje (**dr. D. Johnson**, London), in Denemarke (**Aage Rehfeld**, Randers) en in Japan (**Christian Medical Society of Japan**); en voorts skryf **Paul Tournier** (Genève) oor die Mediese Studiekring te Genève, **Carl Löwenhjelm** oor koöperasie tussen dokters in die Noordse lande en **prof. G. A. Lindeboom** oor die Vrije Universiteit en sy Mediese Fakulteit.

pasiënte, om mense te help, om met hulle werklike menslike kontak te kry en om hulle te lei na 'n lewe wat meer in ooreenstemming met Gods Raad is. Om dit alles te doen moet ons onself gee; ons eie gehoorsaamheid aan God, ons toewyding, die houding van ons persoonlike lewe en van die van ons gesin tel in hierdie dinge veel meer as ons doen en denke. Mediese beroepslewe moet vernu word en daarvoor moet ons met onself begin. Dit is 'n geweldige taak waarin ons almal mekaar nodig het”.

Wie hierdie uitgawe van **Geloof en Wetenskap** deurlees kom onder die indruk van die geloofsoortuiging en geloofskrag van al dié Christelike mediese verenigings waarvan omtrent elkeen sy eie nasionale tydskrif het. Nie algar van hulle kan in strenge sin Calvinisties genoem word nie, by verskillende van hulle het die Oxford Group Movement 'n baie groot invloed gehad, maar algar is positief Christelik en belewe en lewe uit die behoefte van 'n noue verbinding van die Christelike geloof met die mediese wetenskap en praktyk.

Die leser kom onder die indruk daarvan dat nie net die wetenskap (ook die mediese) en nie net die mediese beroep algemeen-menslik en ekumenies (wêreldomvattend en wêreldwyd) is nie, maar ook die positiewe Christelike geloof en dat a fortiori óók die verbinding van beide, d.w.s. die Christelike (insl. mediese) wetenskap en die Christelike (insl. mediese) praktyk of profesie ekumenies is. Om dit weer opnuut te belewe na aanleiding van hierdie inspirerende nommer, gryp jou diep in jou gemoed en gee vernude geesdrif vir die roeping wat jou deur God opgelê is. Op 'n nuwe wyse besef jy ook weer die betekenis en gewig van ons Universiteit —al het ons geen mediese fakulteit nie.

Opvallend is dat die onderskeie artikels as stigtingsdatums van die betrokke verenigings tye stel wat val ná die opkoms van die Darwinisme en Positivisme, daardie wetenskaplike rigtings wat gedra word en uitmunt in lewens- en wêreldbeskouings wat die mens tot blote natuur en stof denatureer en met die God van die Skrifte geen rekening hou nie. Proteste hierteen laat verskillende artikels hoor. As voorbeeld hiervan laat ons twee skrywers die woord voer: „Hierdie vereniging stel dit as sy doel om die gees van materialisme te beveg en die harmonie van Christendom en wetenskap te verkondig. Die toekoms van die menslike geslag hang in prinsipiële sin af van die houding wat die moderne mens teenoor die Christelike geloof en Christelike sedelikheid gaan inneem” (**Dr. D. E. Charocopos**). „Onder medisi word die godsdienstige lewe byna as iets siekliks beskou; hulle kritiek op die godsdienste gaan dikwels gepaard met

veragte uitinge teen die geestelike lewe in die algemeen. Daarenteen is Finse godsdiens diepsinnig en kontemplatief en dit het in die werkmodes van ons vereniging tot uitdrukking gekom. Ons het gevind dat godsdienstige lewe 'n volkome normale iets is en dat gebrek hieraan 'n anomalie is" (**Dr. Helmi Heikinheimo**).

Kragtig is die begeerte en daad van die verenigings om hul godsdienstige geloof vir hul beroep vrugbaar te maak. Hiervan stel ons twee getuies aan die woord. „Ons vereniging bestaan uit Christene wat in die mediese professie arbeid, hul onderlinge verhoudinge in die naam van God wil verdiep en wat met behulp van ons Christelike geloof saam wil werk in die bestudering van die mediese wetenskap en in die ontwikkeling van die mediese sending. Dringend noodsaaklik is die toewending van Christelike verantwoordelikheid onder studente om sodoende meer onderlinge krag, aanmoediging en steun te vind om aan die huidige gedemoraliseerde wêreld 'n positiewe getuigenis van ons Vader en Jesus Christus te gee" (**Christian Medical Society of Japan; ja Japan!**). Die **Christian Medical Fellowship in Great Britain (C.M.F.)** wil geen skeiding tussen ware wetenskaplike praktyk en die Christelike geloof nie. Dit moedig vrugbare Christelike ondernemings aan, bemoedig sy lede om hul Christelike geloof te verdiep, verskaf geleenthede vir studie van en diskussie oor die wyer aspekte van professionele gedrag en metode wat in noue verband met die Christelike beginsel staan; want die geneeskunst stel die dokter en sy pasiënt soms voor probleme wat die wortel van die geestelike lewe raak. Dit is die oortuiging van die lede van die C.M.F. dat op grond van sy geloof in God die Christelike dokter sy uiterste moet inspan om die hoogste wetenskaplike peil wat in die huidige mediese wetenskap behaal kan word, te bereik. Tegelyk moet die Christelike dokter die nederigste, geduldigste en hulpvaardigste van alle mense wees op grond van sy insig wat hy deur geloof verkry in die verstaan van die ware natuur van die mens en van sy lyde". (**Dr. D. Johnson**).

E. W. Wilder beklemtoon o.a. die noue verwantskap wat daar sins insiens behoort te bestaan tussen die kerk en die mediese professie. Ook vestig hy die aandag op Christelike mediese opvoeding en besonderlik op die werk van die **Christian Medical College for All India** te Vellore. Trouens verskillende bydraes beklemtoon die noodsaaklikheid van 'n Christelike mediese opleiding.

Helene Roesli noem o.a. 'n aantal beroepsprobleme waaraan haar

vereniging die jaar van te vore aandag gegee het, nl.: **Siekte en lewensprobleme; Christelike geloof en die beroep van die dokter; Waaragtigheid en beroep; Sielsorg aan die siekbed; Die verantwoordelikheid van 'n dokter; Die mediese behandeling en die eenheid van die menslike persoon en Die betekenis van die Christelike geloof vir die Psigo terapie.** Dr. Paul Tournier behandel as illustrasie vir sy betoog die feit dat 'n Christen, deur sy geloof gestrem, alle abortiewe preskripsies geheel en al verwerp en die risiko's wat sy weiering meebring aanvaar. Verder stel hy dat in Switserland die wettelik geoorloofde aborsies geleidelik toegeneem het en vandag die getal normale geboortes oorskry en dat die studiekering aan die staat en aan die mediese professie voorstelle van praktiese stappe voorgelê het om die ernstige krisis die hoof te bied.

W. T. Nijenhuis noem die beginsels van die **Christelike Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland:**

1. Die ontwikkeling van die hele gebied van die natuur- en mediese wetenskappe in die lig van die Heilige Skrif.

2. Die aanvaarding van die gesag van die Heilige Skrif as Gods Woord.

Hierdie beginsels impliseer die volle deelname aan die huidige natuurwetenskaplike lewe, die beproewing van die tydgees en die kritiese toetsing van sy uitdrukkings aan die maatstawwe van Gods Woord; die in aanmerking-neming van die Skriftuurlike waarhede aangaande die begin en end van alle dinge, en aangaande die wetsorde van die werklikheid of skepping; die erkenning van die onvolmaaktheid van ons kennis omdat die mens 'n sondaar is; maar die vertrou op die werklikheid van ons kenne omdat kennis en wetenskap 'n gawe van God is; die bestryding van alle self-oorskattiging van wetenskaplike denke en die bepaling van sy grense; maar tog ook weer volkome erkenning van die waarde van induktief-wetenskaplike navorsing en sy bevindinge, omdat die natuur ook 'n openbaring van God is.

Met hierdie uiteensetting en uittreksels uit bydraes het ons gekom by die vraag wat prof. **dr. R. Siebeck** stel: „Gibt es eine Christliche Medizin“? Sy betoog (ook in vrye bewoording gestel) loop o.a. soos volg:

„Die vraag of 'n Christelike mediese wetenskap bestaan vereis as teëvrae: wie stel die vraag en wat word met die vraag bedoel? Is dit die

pasiënt of 'n gelowige of 'n ongelowige dokter of die wêreldse of die Christelike wetenskap of die kerk en hoe moet ons ,überhaupt' tussen ,Christelik' en ,nie-Christelik' onderskei?

„Dit is makliker om die vraag negatief as positief te beantwoord. Christelike mediese wetenskap is nie 'n wetenskap wat so dikwels as moontlik van ,Christelik' en ,nie-Christelik' spreek, ook nie 'n ,Bybelse' wetenskap wat die mediese kennis uit die Nuwe Testament wil haal en ook nie een wat die kerk of die Woord van God of gebede wil gebruik om mense gesond te maak i.p.v. om digitalis of sulfonamide voor te skryf nie.

„Moenie ons misverstaan nie. Ons glo dat God gebede kan verhoor en wonders kan verrig; maar dan is dit God wat wonders met genesing verrig en nie die mediese wetenskap nie. As ons die wonders kon verklaar en hulle in hul biologiese verband kon oplos, dan was dit geen wonders gewees nie. Toe 'n student my eenmaal vra ,watter wonders van die Nuwe Testament ek vir moontlik hou', het ek geantwoord: ,Hoe sal ek as medikus oor die grense van die moontlike, oor wat vir God moontlik is, kan beslis? Dit is dieselfde verwaandheid om op grond van die wetenskap wonders te ontken as om hulle te wil beheers en bv. met genesing hulle in ons diens te wil gebruik.

„,Christelik' beteken om onder die eis van Gods Woord, onder Sy gebod en oordeel asook onder Sy belofte geplaas te wees. 'n Mediese wetenskap wat hieraan wil beantwoord moet in die eerste plek gekenmerk word deur **strenge saaklikheid** en **deeglikheid**.

Ons dosente het ons geleer dat ons siektes volgens die wette van die fisika en chemie moet verstaan. Met hierdie metode het die mediese wetenskap waardevolle resultate bereik wat ook die Christen-dokter nie mag ignoreer nie. Maar tog was dit verkeerd en daarom onsaaklik. Dieper indringende ondersoek het ons laat sien hoe die fisiese en chemiese prosesse gebruik en gerig word deur 'n lewenswet wat nie fisies en chemies verstaanbaar is nie. Dit moet die medikus beskeie maak, d.w.s. die beskeid laat weet, bewus maak van die grense van sy bevoegdheid en kennismoontlikhede. Want nieteenstaande die grootste vooruitgang van die wetenskap bly daar onoorkomelike grense, omdat die land wat daaragter lê so anders is en met ander begrippe begryp en op ander wyse ervaar moet word. So leer jy sien dat jy baie in die lewe, maar nie die lewe self nie kan verklaar. So vind jy terug die eerbied vir die misterie

van en die verborgene in die lewe. Maar daardeur word jy vry en oopgesluit vir kennis wat uit die lewe self opkom, wat uit oorgawe en offer, uit hartstog, uit angs en nood tot jou kom en so gaan jou gemoed ook oop vir die Woord wat nie uit ons wete kom nie, maar wat van elders kom en ons toegespreek word en wat ,nie leeg terugkeer nie', maar wat in ons werksaam en vrugbaar mag word.

„Dieselfde les het die ontwikkeling van die psigo-analise ons geleer.

„Vanuit hierdie gesigspunt sien ons die rykdom van die mediese kennis, maar ook sy armoede, sy beperktheid. Ons het geleer dat wysheid by die deemoediges is en in hierdie deemoed hoor ons die Woord: ,want God het ons nie 'n gees van vreesagtigheid gegee nie, maar van krag en liefde en selfbeheersing' (2 Tim. 1, 7) en so sal ons ons onderwerp aan die eis wat ons as Christene gestel is en ons met alle krag van hoof en hart gee, maar gebind aan die tug van strenge saaklikheid, sonder dweepsieke oormoed, maar met ywer, eerlikheid en waaragtigheid dog sonder vermetelheid. In liefde sal ons ons naaste dien, hulle help in lyde en nood, bereid tot oorgawe en offer soos dit ons beveel is. Maar ons sal in al ons swakheid en gebondenheid onthou dat God tot ons as medici spreek, dat Hy ons gryp ook waar ons dit nie bemerk nie; want dit is God wat in ons die wil en die volbrenging tot stand bring.

„En God het aan ons gesê dat ons wat sterweling is met ons hele lewe deur Hom in beslag geneem word en Hom moet dien, óns aan wie ook 'n opstanding in Christus, 'n nuwe lewe in 'n nuwe geboorte beloof is. Dit mag ons as dokters nooit vergeet nie, dat ons, soos ons aan die vlees gebind is, die oneindige genade en barmhartigheid van God, die versoening met Hom en die verlossing beloof is. Hieruit moet ons deemoed ontstaan en ons roepingsvervulling. Van hieruit moet óns vra: ,Bestaan daar 'n Christelike mediese wetenskap?' Ja seker, want van hieruit wen die wetenskap 'n ander begin en 'n ander doel op sy in sig beperkte en nooit eindigende weg van die soeke na die waarheid. Die mediese beroep word telkens verruim en verdiep met die gebed van die liefde en barmhartigheid, in die verstaan van die mense wat baie lede in die één liggaam van Christus is.

„Maar het ons die mediese wetenskap in ons hande en kan daarmee doen wat ons wil? Nee! Maar ons word in beslag geneem en 'n doel gestel ,nie asof ons dit gegryp het nie', maar ,ons jaag dit na om dit te

mag gryp nadat ons deur Jesus Christus gegryp is'. Dit is **die kleinood van die hemelse beroeping van God**. Hierdie kleinood moet ook ons mediese wetenskap verlig en ons aandryf om die oneindige liefde Gods in ons liefde tot ons naaste te betuig".

Lange uittreksels het ek van die diepgaande en boeiende bydrae van **prof. dr. Sibeck** gegee. As ons dit alles, ook wat van die ander bydraes gegee is, toepas op ons persoonlike lewensituasies—wat beteken dit nie vir die gelowige sieke om deur 'n gelowige dokter ondersoek en behandel te word, 'n dokter wat in hom nie 'n ontwikkelde dier nie, maar 'n kind van God sien, 'n dokter wat hom uit roepingsliefde behandel en hom raad gee wat rekening hou met die ordinansies van Gods Woord! Hoe Christelik innig kan die gesprek en die kontak tussen beide nie wees nie!

Ken ons soiets in ons land? Bestaan daar in ons land 'n Christelike mediese vereniging soos so baie lande 'n dergelike organisasie besit? Ek glo nie; en as dit die geval is, is dit nie 'n aanklag teen ons Afrikaanse volk en veral ons Afrikaanse Christelike medici dat ons nie so'n Christelike mediese vereniging besit nie? Of is ons volk sò Christelik en sy dokters óók, dat so'n vereniging by ons oorbodig is? Of moet dit toegeskryf word daaraan dat modern-heidense medici in ons land nog vir Christene wil deurgaen en die kerke die moed nie het om hulle van hierdie skyn te beroof nie?

Gemaklik sal dit nie gaan om so'n vereniging in ons land te stig nie; net soos die stigting en uitbou van dergelike verenigings in ander lande met baie sorg, moed, stryd, spanning en volharding gepaard gegaan het. Lees maar die boeiende verhale van die geskiedenis van verskillende van daardie verenigings! En ook al sou so'n vereniging by ons slegs uit 'n paar medici bestaan, wat sou dit? Dergelike verenigings in ander lande het na verhouding ook geen groot getalle van lede nie. Opvattend is ook hoeveel mediese studente bygedra het tot die stigting en uitbou van dergelike verenigings in die onderskeie lande.

Maar die onus mag nie net op ons medici geplaas word nie. Behoort nie elke gelowige te sorg as hy mediese raad nodig het of siek is, dat hy hom sal wend tot 'n Christelik-gelowige dokter wat nie net volgens die vasgestelde resultate van die mediese wetenskap sal raad gee of probeer genees nie, maar wat in hierdie sake veral ook en in die eerste plek sal handel volgens die wil en die wet van God?

Die Hoofredakteur.